

2018/2019 TELÉNEK IDŐJÁRÁSA WEATHER OF WINTER 2018/2019

Bíróné Kircsi Andrea

Országos Meteorológiai Szolgálat, 1525 Budapest, Pf. 38., kircsi.a@met.hu

Az elmúlt tél összességében enyhébb volt a szokásosnál, az évszak középhőmérséklete országos átlagban 1,2 °C, ez mintegy 1,3 °C-kal haladja meg az 1981–2010-es sokévi átlagot. A 2018/19-es tél összességében a 24. legenyhébb a mérések kezdete óta. Minden egyes hónap melegebb volt a szokásosnál, különösen 2019 februárja, mely 3 fokkal volt melegebb, mint az 1981–2010-es időszakban. A február ezzel a 16. legenyhébb februárnak számít 1901 óta. A fagyos napok ($T_{\min} \leq 0$ °C) számának országos átlaga 65 nap volt, mely megegyezett az évszakra jellemző sokévi átlaggal. A zord napok ($T_{\min} \leq -10$ °C) és a téli napok ($T_{\max} \leq 0$ °C) száma rendre 6 és 10 nappal volt kevesebb, mint a 1981–2010-ra jellemző érték. A három hónap csapadékösszege mintegy 82 mm-nek adódott, amely az 1981–2010 közötti telek 74%-ának felel meg. A legtöbb csapadék 2018 decemberében hullott (35 mm), mely a sokévi átlag 74%-át jelentette. A 2019. januárban érkező 34 mm azonban a sokévi átlaggal közel megegyező volt (103%), míg a februári 13 mm csupán az 1981–2010-es normál 41%-át adta. Végeredményben a tél a 28. legszárazabb volt 1901 óta.

December. Decemberben az ország nagy részén a havi középhőmérséklet -3 és +3 °C között változott. A legmelegebb területeket a Dunántúl északnyugati részén figyeltük meg, a leghidegebb területek főként Észak-Magyarország hegyvidéki részén találhatóak. A legmagasabb havi átlaghőmérséklet (+2,6 °C) Sopron Kuruc-domb állomáson adódott, míg a legalacsonyabb értéket (-2,7 °C) Kékestető mérőállomáson jegyeztük. Az ország jelentős hányadán a sokévi átlag felett alakult a havi középhőmérséklet. Az átlagosnál hűvösebb területek északon a Nógrádi- és az Ózdi-medencében, míg délen a Dráva mentén voltak.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

16,1 °C, Murakeresztúr (Zala megye), december 4.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-16,3 °C, Zabar (Nógrád megye), december 18.

Az igen száraz október és november után decemberben továbbra sem érkezett annyi csapadék, ami a korábbi hiányokat

pótolni tudta volna. Országos átlagban 26%-kal kevesebb csapadék hullott. A legnagyobb csapadékmennyiséget az északi országrészben összegeztük: a Mosoni-síkon, a Gerecsében, a Dunazug-hegységben és a Börzsönyben, illetve a Felső-Tisza vidéken. A hónap folyamán többször havazott, összefüggő hóréteg az országban december közepén alakult ki. A hóréteg havi maximuma 30 cm volt, amelyet december 16-17-én Csongrád megyében Magyarcsanak Bökény állomáson jegyeztünk.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

88,3 mm, Tiszabecs (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

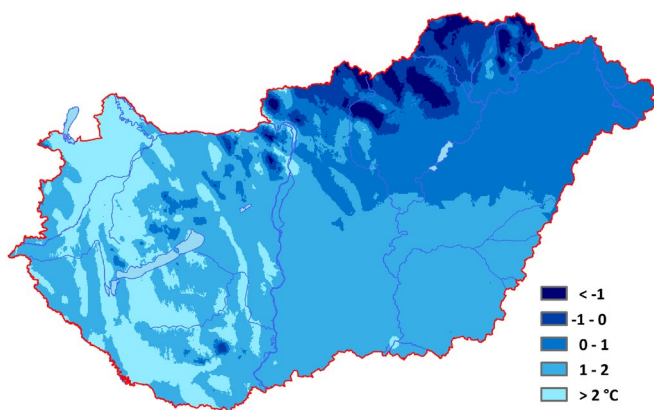
A hónap legkisebb csapadékösszege:

6,6 mm, Kerkafalva (Zala megye), Szentpéterfa (Vas megye)

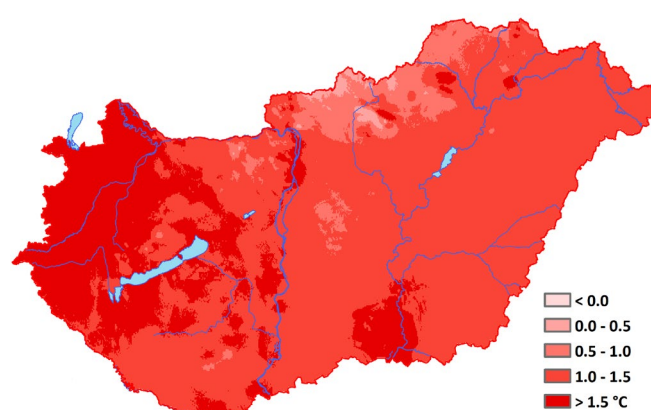
24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

27,8 mm, Máriaosztra (Pest megye), december 23.

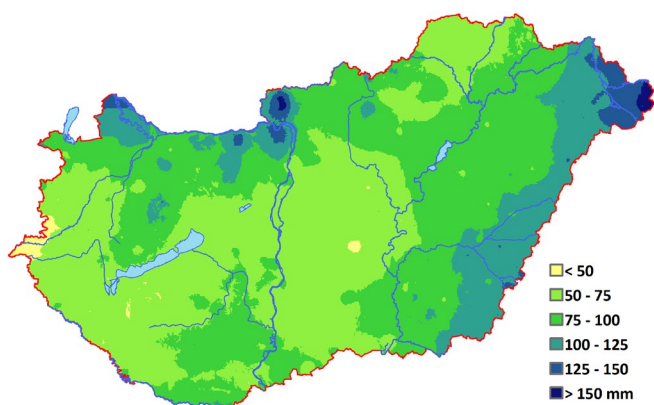
Január. Országos átlagban a havi középhőmérséklet -0,8 °C-nak adódott, mely 0,3 °C-kal magasabb, mint az 1981–2010-es normál. Az ország területén találunk az átlagosnál melegebb és

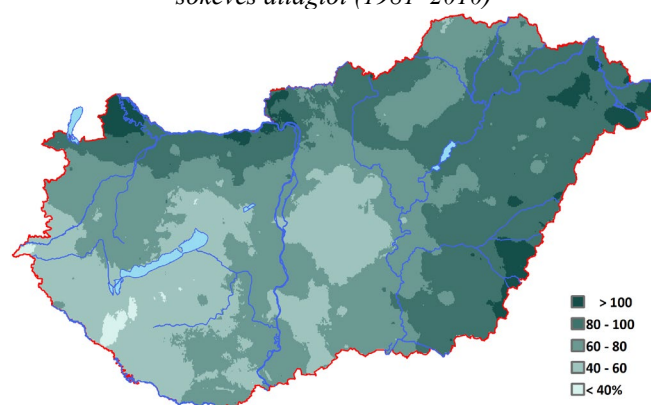
1. ábra: A 2018/2019-es tél középhőmérséklete (°C)

2. ábra: A 2018/2019-es tél középhőmérsékletének eltérése a sokéves átlagtól (1981–2010)

3. ábra: A 2018/2019-es tél csapadékösszege

4. ábra: A 2018/2019-es tél csapadékösszege a sokévi (1981–2010-es) átlag százalékos arányában kifejezve

hidegebb tájakat is. A legnagyobb pozitív hőmérsékleti eltérést a Zalai-dombságon, a Belső-Somogyban, illetve a Dunamenti síkságon figyeltük meg. Ezekon a tájakon jellemzően 1,5 °C-kal volt melegebb, mint az 1981–2010-es időszakban.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

14,7 °C, Villány (Baranya megye), január 17.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-18,6 °C, Vásárosnamény (Szabolcs-Szatmár-Bereg), január 08.

A csapadékban szegény december után 2019 januárja kicsit csapadékosabb időjárású volt. Az ország nagy részén 20–40 mm közötti értékeket jegyeztünk. Az országos átlagos csapadékösszeg januárban (34 mm), az 1981–2010-es normál 103%-a. A januári csapadék főként a keleti országrészre koncentrálódott: Békés és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye keleti részén a csapadékösszeg megközelítette, helyenként meghaladta az 50 mm-t. A Bakonyban, a Mátrában és a Bükkben többször esett hó januárban. A legnagyobb hóvastagság 46 cm volt, melyet Kékestetőn figyeltünk meg január utolsó napjaiban.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

88,3 mm, Tiszabecs (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

14,3 mm, Nagykanizsa (Zala megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

18,5 mm, Tiszabecs (Szabolcs-Szatmár-Bereg), január 13.

Február. Februárban a havi középhőmérséklet általában fagyponthoz (1–5 °C között) alakult, valójában csak a Mátra és a

Bükk legmagasabban fekvő tájain maradt fagyponthoz alacsonyabb. Országos átlagban a havi középhőmérséklet 3,5 °C volt, mely közel 3 °C-kal magasabb, mint az 1981–2010-es normál. Az egész országban nem volt olyan terület, ahol az átlaghőmérséklet elmaradt volna a sokévi átlagtól. A legnagyobb pozitív hőmérsékleti eltérés a főváros tágabb térségére, továbbá a Mátra és a Bükk területére volt jellemző. Az említett hegyvidéki tájakon kívül a nyugati határszélen, a Duna mentén, illetve a Tiszántúl nagy részén több, mint 3 fokkal volt melegebb, mint az 1981–2010-es időszakban.

A hónap során mért legmagasabb hőmérséklet:

23,5 °C, Sárvár (Vas megye), február 28.

A hónap során mért legalacsonyabb hőmérséklet:

-12,1 °C, Kékestető (Heves megye), február 23.

A február igen csapadékszegény volt: országos átlagban mindössze 13 mm csapadék érkezett, ami az 1981–2010-es normál 41%-a. A legtöbb csapadék a Dunántúlon Zala és Baranya megyében hullott, mely 30 mm feletti összegeket jelentett. Ugyanakkor az ország szinte teljes egészén a havi összeg 15 mm alatt marad. A legkevesebb csapadékot Heves megyében összegeztük, itt egy állomáson a havi összeg nem érte el az 5 mm-t sem.

A hónap legnagyobb csapadékösszege:

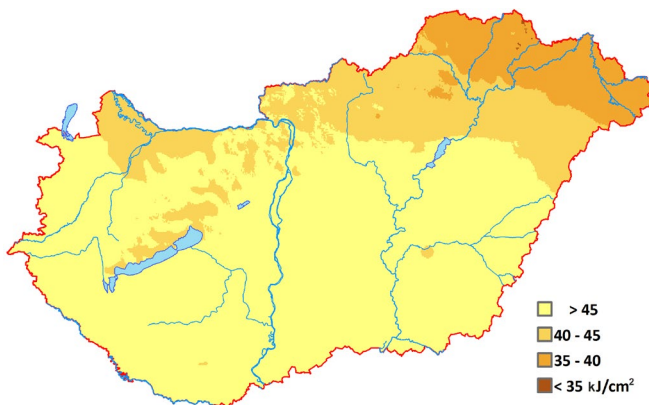
41,7 mm, Lenti (Zala megye)

A hónap legkisebb csapadékösszege:

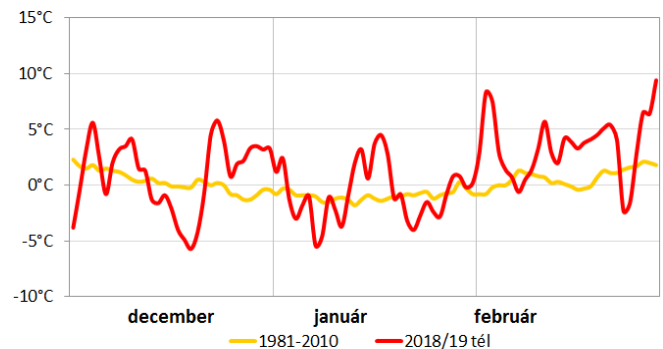
3,1 mm, Pétervársára (Heves megye)

24 óra alatt lehullott maximális csapadék:

27,5 mm, Zalatárnok (Zala megye), február 3.

5. ábra: A 2018/2019-es tél globálsugárzás összege (kJ/cm²)

6. ábra: A 2018/2019-es tél napi középhőmérsékleteinek eltérése a sokévi (1981–2010-es) átlagtól (°C)

2018/2019. tél időjárási adatainak összesítője

Állomás	Napsütés, óra		Sugárzás, kJcm ⁻²	Hőmérséklet, °C						Csapadék, mm			Szél (f _x ≥ 15 ms ⁻¹)
	évszak összes	eltérés		évszak közép	eltérés	max	napja	min	napja	évszak összes	átlag % ában	r ≥ 1 mm napok	
Szombathely	312	88	49	1,9	1,8	22,6	02.28	-10,5	01.26	53	67	10	15
Nagykanizsa			46	1,7	1,3	21,0	02.28	-9,0	01.26	48	40	13	12
Pér				1,7		20,4	02.28	-12,2	01.07	68	70	16	21
Siófok			44	2	1,5	17,0	02.28	-6,8	12.20	49	46	12	23
Pécs	310	72	49	2,1	1,4	18,5	02.28	-9,0	01.07	55	49	13	21
Budapest	287	59	44	1,9	1,4	19,9	02.28	-11,3	12.18	61	64	17	8
Miskolc	212	10	37	0,2	1,3	18,4	02.28	-10,3	12.01	68	79	18	2
Kékestető	287	20	44	-2,7	0,5	9,2	02.28	-12,1	02.23	73	53	22	31
Szolnok	109	-98	50	1,4	1,4	20,2	02.28	-12,8	01.07	46	49	17	7
Szeged	344	133	51	1,7	1,5	20,5	02.28	-13,6	01.07	61	64	20	12
Nyíregyháza			39	0,7	1,5	18,3	02.28	-13,5	12.01	97	106	22	8
Debrecen	328	130		0,9	1,3	18,6	02.28	-12,5	01.08	69	66	20	5
Békéscsaba			50	1,2	1,2	19,2	02.28	-13,2	01.08	90	80	21	4